

287.

Na osnovu člana 13 st. 2 i 3 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* („Službeni list CG“, broj 34/14), Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

PRAVILNIK O MJERAMA ZAŠTITE NA RADU OD RIZIKA IZLOŽENOSTI AZBESTU*

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se minimalni zahtjevi koje poslodavac treba da ispuni u obezbjeđivanju mjera zaštite i zdravlja na radu uključujući i granične vrijednosti, radi otklanjanja ili smanjenja rizika od nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom koje nastaju za vrijeme rada pri izlaganju zaposlenog azbestu.

Član 2

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na radnim mjestima na kojima se obavljaju poslovi pri kojima su zaposleni izloženi ili mogu biti izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest.

Član 3

Azbest su vlaknasti silikati:

- kroidolit (plavi azbest) CAS broj 12001-28-4;
- aktinolit CAS broj 77536-66-4;
- antofilit CAS broj 77536-67-5;
- krizotil (bijeli azbest) CAS broj 12001-29-5;
- amozit (azbestni grunerit, smeđi azbest) CAS broj 12172-73-5; i
- tremolit CAS broj 77536-68-6.

CAS broj je karakteristični broj materije po Chemical Abstract Service-u.

Član 4

Granična vrijednost izloženosti azbestu je 0,1 azbestno vlakno u 1 cm³ vazduha u toku osmočasovnog radnog vremena.

Azbestno vlakno iz stava 1 ovog člana je vlakno dužine veće od 5 μm, širine manje od 3 μm i odnosom dužina/širina većim od 3:1.

Član 5

Nije dozvoljeno obavljanje poslova pri kojima se prskanjem nanosi azbest ili materijali koji sadrže azbest i korišćenje izolacionih materijala gustine manje od 1 g/cm³ koji sadrže azbest.

Nije dozvoljeno obavljanje poslova eksploatacije azbesta, izrade i prerade proizvoda od azbesta ili izrade i prerade proizvoda kojima je namjerno dodat azbest, pri kojima su zaposleni izloženi azbestu, osim poslova koji se obavljaju radi uklanjanja azbesta ili materijala koji sadrže azbest.

Član 6

Zaposlenima koji su ili mogu biti izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest, poslodavac treba da obezbijedi primjenu i sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu, a naročito:

- da radna mjesta na kojima se obavljaju navedeni poslovi budu jasno razgraničena;
- odgovarajuće pomoćne prostorije, kao i da u tim prostorijama zaposleni ne budu izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest; i
- obilježavanje opasnih zona odgovarajućim znakovima za zaštitu i zdravlje na radu na područjima gdje su zaposleni izloženi ili mogu biti izloženi azbestu.

Poslodavac treba da obezbijedi da se sredstva i oprema lične zaštite na radu:

- ne iznose van lokacije poslodavca, a ukoliko se njihovo čišćenje i održavanje vrši u za to opremljenim servisima, sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu se do tih servisa transportuju u zatvorenim kontejnerima;

- čuvaju odvojeno od lične odjeće i stvari zaposlenih; i
- odlažu u za to određeno mjesto.

Član 7

Zaposleni koji su ili mogu biti izloženi azbestu ili materijalu koji sadrži azbest ne treba da konzumiraju hranu i tečnost, niti da puše u radnom prostoru u kojem postoji rizik od kontaminacije.

Član 8

Poslodavac treba da organ uprave nadležan za poslove inspekcijeskog nadzora obavijesti o poslovima pri kojima su zaposleni izloženi ili mogu biti izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest, najmanje pet dana prije početka obavljanja tih poslova.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana treba da sadrži sljedeće podatke:

- lokaciju na kojoj se izvode ti poslovi;
- vrstu i količinu azbesta koji se koristi;
- poslove i radne procese koji se izvode;
- broj zaposlenih koji bi mogli biti izloženi;
- datum početka i predviđeno vrijeme trajanja tih poslova;
- predviđene mjere zaštite i zdravlja na radu; i
- tehničke i organizacione mjere preduzete za sprječavanje izloženosti zaposlenog.

Član 9

U cilju smanjenja izloženosti zaposlenih prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrže azbest, poslodavac treba da obezbijedi primjenu mjera zaštite i zdravlja na radu, a naročito:

- smanjivanje na minimum broja zaposlenih koji su ili mogu biti izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest;
- da se pri radnim procesima ne stvara prašina koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrže azbest ili, ukoliko je to nemoguće, da se spriječi oslobađanje te prašine u vazduh;
- sredstva za rad koja se mogu redovno i efikasno čistiti i održavati;
- transportovanje i skladištenje azbesta ili materijala koji sadrži azbest u odgovarajućoj, hermetički zatvorenoj ambalaži;
- upravljanje otpadom koji sadrži azbest u skladu sa propisima kojima se uređuje način pakovanja i odstranjivanja otpada koji sadrži azbest i postupanje sa građevinskim otpadom, način i postupak prerade građevinskog otpada, uslovi i način odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada.

Izuzetno od stava 1 alineja 5 ovog člana, kod površinske i podzemne eksploatacije mineralnih sirovina upravljanje otpadom vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Član 10

Mjere iz člana 9 ovog pravilnika ne primjenjuju se na radna mjesta na kojima su zaposleni izloženi prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest povremeno i niskog intenziteta, i za koje je na osnovu procjene rizika očigledno da granična vrijednost izloženosti azbestu neće biti prekoračena, kao što su:

- kratkotrajni povremeni poslovi na održavanju pri kojima se koriste samo nevlaknasti materijali;

- poslovi uklanjanja bez deformisanja nerazgrađenih materijala kod kojih je azbest čvrsto povezan;
- poslovi hermetičkog zatvaranja ili plombiranja materijala koji sadrže azbest, a koji su u dobrom stanju;
- poslovi pri kojima je obezbijedeno praćenje i kontrola kvaliteta vazduha i izvršeno uzimanje uzoraka sa ciljem da se utvrdi da li određeni materijali sadrže azbest.

Član 11

Poslodavac treba da, na osnovu prepoznatih štetnosti koje nastaju ili mogu da nastanu na radnom mjestu u radnoj sredini, usljed prisustva prašine koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest, za rušenje, rekonstrukciju ili adaptaciju objekata koji sadrže azbest i pri uklanjanju samog azbesta, angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima zaposlene, koji su posebno osposobljeni za bezbjedan rad sa azbestom.

Član 12

Poslodavac treba da izloženost zaposlenih prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest svede na vrijednost ispod granične vrijednosti.

Ukoliko je izloženost veća od granične vrijednosti izloženosti azbestu, poslodavac treba da, što je prije moguće, utvrdi razloge zbog kojih je došlo do prekoračenja granične vrijednosti izloženosti i da preduzme odgovarajuće mjere.

Poslodavac treba da obezbijedi da se na radnim mjestima, gdje je izloženost veća od granične vrijednosti izloženosti azbestu, prekine obavljanje poslova sve dok se ne preduzmu odgovarajuće mjere i da nakon preduzetih mjera angažuje pravno lice ili preduzetnika koji je ovlašćen da može da obavlja poslove ispitivanja uslova radne sredine, da izvrši ispitivanje i u stručnom nalazu, odnosno izvještaju da ocjenu o obezbijeđenosti mjera zaštite i zdravlja na radu za smanjenje izloženosti ispod granične vrijednosti izloženosti azbestu.

Član 13

Zaposlenima koji obavljaju poslove na radnim mjestima na kojima se primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu izloženost prašini koja potiče od azbesta ili materijala koji sadrži azbest ne može smanjiti ispod graničnih vrijednosti izloženosti azbestu, poslodavac treba da obezbijedi potrebno vrijeme odmora u zavisnosti od fizičkih i klimatskih uslova.

Član 14

Poslodavac treba da prije početka radova na izgradnji, rekonstrukciji, rušenju ili održavanju preduzme sve potrebne aktivnosti da bi se utvrdilo prisustvo azbesta ili materijala koji sadrže azbest i da pri tome pribavi sve neophodne informacije od vlasnika objekta ili sredstava za rad.

Član 15

Pri procesima rušenja, uklanjanja, rekonstrukcije, popravke i održavanja, kada se može pretpostaviti da će granična vrijednost izloženosti azbestu biti prekoračena, poslodavac treba da sprovede mjere zaštite i zdravlja na radu, a naročito da:

- obezbijedi i istakne oznake upozorenja da granična vrijednost izloženosti azbestu može biti prekoračena;
- spriječi širenje prašine od azbesta ili materijala koji sadrži azbest van radnog mjesta.

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

* U ovaj pravilnik prenesena je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2009/148/ES od 30. novembra 2009. godine o zaštiti radnika od rizika pri izlaganju azbestu na radu.

Broj: 170-144/16-5

Podgorica, 27. februara 2017. godine

Ministar,
Kemal Purišić, s.r.